

GAZETA LWOWSKA.

Wychodzi z Dodatkiem codziennie, prócz świąt i niedziel. Prenumerata kwartalna miejscowym 4 złr. 15 kr., odbierającym pocztą 4 złr. 40 kr.,
Inseracyę opłacają od wiersza w półkolumnie (drukem garment) po raz pierwszy 4 kr. następnie po 2 kr. m. k.

Nr. 219.

Poniedziałek 23. września 1850.

Rok bieżący gazety 39.

Na kwartał ostatni roku bieżącego otwarta jest Prenumerata na Gazetę lwowską w Redakcyi gazet galicyjskich, ulica Ormiańska Nr. 347, dla odbierających gazetę w miejscu 4 złr. 15 kr.; zaś pocztą 4 złr. 40 kr. Zapisy z prowincyi przesyła każdy c. k. Urząd poczty miejscowy z zaliczką wprost do kantoru gazet bezpłatnie; a Redakcyja w chęci odpowiedzieć życzeniom szan. przedpłaćcieli jak najlepiej, uprasza o weczesne zamówienie i dokładny adres szan. prenumeranta.

PRZEGŁĄD.

Monarchya Austriacka. — Ameryka. — Hiszpania. — Anglia.
— Francya. — Szwajcarya. — Włochy. — Niemce. — Dania. —
Turcyja. — Chiny. — Wiadomości handlowe.

Monarchya Austriacka.

Rzecz urzędowa.

Wiedeń, 18. września. Dnia 19. września wyjdzie w c. k. nadwornej i rządowej drukarni w Wiedniu i będzie rozesłany CXXII. zeszyt powszechnego dziennika rządowego ustaw państwa, a mianowicie tymczasem tylko w niemieckim języku.

Zeszyt ten zawiera pod

Nr. 352. Obwieszczenie ministerstwa finansów z d. 18. września 1850 (obowiązujące dla wszystkich krajów koronnych) zawierające postanowienia, które po zniesieniu linii cłowej odłączającej Węgry, Kroację i Sławonię, Województwo serbskie z Banatem Temeskim i Siedmiogród od reszty krajów koronnych mają być tymczasem prawomocne dla komunikacyi odłączonych przez tę linię terytoriów.

Wiedeń, 19. września. Dnia 20. września wyjdzie w c. k. nadwornej i rządowej drukarni w Wiedniu i będzie rozesłany CXIX. zeszyt powszechnego dziennika rządowego ustaw państwa, wydany d. 13. września tymczasem tylko w niemieckim języku, we wszystkich dziewięciu podwójnych wydaniach.

Zeszyt ten zawiera pod

Nr. 345. Patent cesarski z d. 6. września 1850 r., obowiązujący dla wszystkich krajów koronnych o nowej pro wizorycznej ustawie względem należytości od kart do grania, kalendarzów, gazet zagranicznych, anonsów i insercyi do dzienników.

Lwów, 18. września. Gdy jedno skrzydło 4. pułku żandarmerji zajęło już stacye swoje w wielkim księstwie Krakowskim, tudzież w obwodzie Bocheńskim i Wadowickim, a z 1. października roku 1850 zacznie swą czynność służbową, przeto rozpoczęcie czynności instytutu żandarmerji w Królestwie Galicyi wraz z W. Księstwem Krakowskim podaje się z tą uwagą do wiadomości publicznej, że także inne oddziały odejdą niebawem na swe stacye.

Z c. k. prezydium rządu krajowego.

Sprawy krajowe.

(Powrót Jego Mości Cesarza z Czech.)

Wiedeń, 18. września. Jego ces. Mość przybył dziś w południe o pół do 2giej z przeglądu wojska w Czechach, w towarzystwie pierwszego adjutanta fml. hrabiego Grünne, p. fzm. barona Hess i obu adjutantów skrzydłowych Wrba i Rupprecht do Schoenbrunn. W dworcu północnej kolei żelaznej przyjmowali Monarchę Jego c. k. Mość arcyksiążę Wilhelm wraz z cywilnem i wojskowem dygnitarstwem, a licznie zebrana tam publiczność witała Go okrzykami radości. — Podczas przeglądu witało Cesarza całe wojsko, a szczególnie nowo organizowani huzarzy węgierscy, z wielkim zapamię, który tem bardziej się wzmógł jeszcze, gdy Jego Cesar. Mość przed frontem w języku madyarskim wyraził ukontentowanie swoje, w języku, który jak wiadomo, czarodziejskie na Madziarach robi wrażenie. — Podczas niebytności Jego Mości Cesarza, odbywały się codziennie, czasami dwa razy na dzień konferencye ministerjalne a na najbliższej, pod prezydencyą Jego Cesarzkiej Mości mającej się odbyć w Schoenbrunnie radzie ministerjalnej mają być przedłożone bardzo ważne projekta do ustaw. Jutro będzie Jego Cesar. Mość przyjmować audyencye w c. k. burgu. (Rechg.)

(Sprostowanie.)

Wiedeń, 19. września. Gazeta wiedeńska pisze co następuje: Pewne indywiduum objeżdżające teraz Niemce, przywłaszcza sobie nazwisko „Aleksandra Karola z książąt Altieri“ i charakter prałata rzymskiego i delegata apostolskiego. Indywiduum wspomniane śmie używać pieczęci z herbem ojca św. i pokazuje dokument z domniemanym podpisem Jego Świątobliwości.

Jesteśmy upoważnieni oświadczyć, że to indywiduum nie ma wcale prawa nosić przybrane nazwisko i charakter, ani używać pieczęci ojca ś., tudzież, że podpis Jego Świąt. musi być fałszywy. (W.Z.)

(Wiadomości potoczne z Wiednia.)

Wiedeń, 16. września. Na odbytem dziś rano o godzinie dziesiątej losowaniu seryi puszczonej w obieg pod dniem 1. czerwca 1849 banknotów, wyciągnięto seryę lit. E., w której wszystkie litera E. oznaczone banknoty po sześć krajcarów są zawarte.

— W Simmering, poza rogatkami Wiednia, odkryto, jak donosi Neuigkeits-Bureau, w pewnym domu gościnnym tajne towarzystwo, które się nazywa „Taschenfeilt-Gesellschaft.“ Członkowie tego towarzystwa mieli własne statuta i odbywali regularnie posiedzenia, ale dążność ich, jak się zdaje, nie miała politycznego kierunku.

— Ministerstwo kultury krajowej przesyłało przez ministerjum handlu do przemysłowych towarzystw w państwie projekt nowej regulacyi wodnej, dla rozpoznania go mianowicie ze stanowiska przemysłowego i przedłożenia w tej mierze swego zdania.

— Nowym regulaminem policyi polnej, który wkrótce będzie publikowany, wejdzie w życie także nowy instytut, organizowana straż polna, którą się zapobiegnie wielu excesom, jakich się dotychczas stróże pół i winnych gór dopuszczali.

— Jego ces. Mość wyraził w najwyższym rozkazie pisemnym komendantów korpusu armii w Czechach szczególne zadowolenie swoje tak ze względu na odbyte manewry jako też zachowanie się wojska i ich dowództwo, i rozporządził oraz, aby wojsku temu wypłacono trzydniowy żołd gratis z cesarskiej kasy prywatnej.

— Z dniem jutrzejszym kończy się termin uwzględnienia, który dla wszystkich bezpośrednio ze szkół do polowej służby lekarskiej przyjętych indywiduów był wyznaczony, mianowicie, że rygorozą i taksy dyplomu z kasy wojskowej opłacane i wstępującym do służby gratyfikacye udzielane będą. Ponieważ zaś brak lekarzy przy c. k. armii niezupełnie jeszcze jest pokryty, przeto dowiadujemy się teraz, że lekarska dyrekcya polowa zaproponowała przedłużenie tego terminu uwzględnień jeszcze na rok cały.

— Z powodu zaszłego w tych czasach wypadku tego rodzaju przypomina ministerjum spraw wewnętrznych, że suspensya urzędnika od służby i płacy jako środek zaradczy tylko wtedy nastąpić może, jeżeli bezpieczeństwo lub powaga służby tego kroku wymaga, lub jeżeli kryminalny proces wytoczonym być musi, który dymisyę taką za sobą pociąga. (Rechg.)

(Wiadomości potoczne.)

Wiedeń, 18. września. Jak wiadomo miała się dnia 15go b. m. odbyć w Weronie uroczystość wręczenia laski marszałkowskiej F. M. hrabi Radetzkiemu. Gdy jednak buława ta potąd jeszcze nie nadeszła, tedy uroczystość odłożono na później. Program jednak zostaje tak jak był ułożony pierwotnie.

— Jego c. k. Wysokość arcyksiążę Albrecht piastujący dotychczas godność c. k. feldmarszałka, mianowany został jenerałem kawalerji z zatrzymaniem teraźniejszej swej posady jako komenderujący jenerał armii czeskiej.

— Wylosowane 2go września r. b. w seryi 74 obligacye bankowe 5% od liczby 67,331 aż łącznie do liczby 68,462, wymieniane będą według przepisów patentu z 21. marca 1818 za nowe obligacye państwa oprocentowane na stopę pierwotną w monecie konwencynej.

Jak wiadomo, ma z dniem 1. paźdz. ustać austr.-węgierska linia pograniczna. Wszelakoż aż do rozstrzygnięcia kwestyi monopolu odbywać się może i dalej komunikacya tylko drogami cłowemi. Od liści tytuniowych i wyrobów tego rodzaju pobierana będzie znizona należytość przywozowa w kwocie 2 złr. i 2½ złr. od cetnara netto. Cło od soli warzonej zostaje to same jak dawniej. Za przywóz piwa, spirytusu i innych mocnych trunków, tudzież mięsa, opłacać się ma pewna stale oznaczona należytość konsumcyjna.

— Z Zary donoszą pod dniem 15 b. m.: Mianowanie c. k. konsulatu w Bośni obudziło wielką ufność do Austrii, a w skutek tego

widać tu w obiegu dość austriackich banknotów. Omer Basza kazał na wzgórzu pod Sarajewo zatoczyć 148 dział. (O. Corpdz.)

(Wybory w Tryeście.)

Tryest, 16. września. Wybory do rady municypalnej odbyły się wczoraj w najlepszym porządku. Dnia 22. zbierze się nowa ta rada na pierwsze swe posiedzenie.

(Depesza telegraficzna.)

Werona, 17. września. Wczoraj odbyło się doreczenie ofiarowanej feldmarszałkowi Radetzkiemu od armii włoskiej laski marszałkowskiej. Przedtem odprawiono się nabożeństwo polowe, przy którym dawano kilkakrotne salwy. W południe była uczta na 160 osób, a wieczór bal świetny. (Oe. Cor.)

(Adres Wenecyanów do Jego Mości Cesarza.)

Wenecya, 6. września. „Lombardo Veneto“ umieszcza w dzisiejszym swoim numerze ośnowę przedłożonego J. M. Cesarzowi adresu od deputacyi tutejszej, z prośbą o przywrócenie wolnego portu. Uczyniono tam między innymi i tę smutną uwagę, iż już 213 firm kupieckich przeniosło się z Wenecyi gdzie indziej, a dalszych 88 ograniczyło się na niewielki tylko handel. J. M. Cesarz raczył deputacyi oświadczyć, iż co tylko dla dobra Wenecyi uczynić się da, to ją też i nie minie, i że względem przywrócenia portu wolnego mianowano już osobną komisję. (O. Corr.)

(Kurs wiedeński z 18. września 1850.)

Obligacye długu państwa 5% — 96; 4½% — 83⅞; 4% — 75; 2½% — 51. Akcye bankowe 1170. Losy z 1834 roku 186½; z 1839 r. 119¾. Akcye kolei półn. 111¼.

Ameryka.

(Bil o niewolnikach przyjęty w kongresie Stanów zjednoczonych.)

Przyjęty niedawno przez kongres w Stanach zjednoczonych Ameryki północnej bil o niewolnikach zawiera w krótkości następujące rozporządzenia: Obowiązkiem jest sędziów w różnych dystryktach tudzież ich komisarzy przyjmować nadal wszystkie skargi od właścicieli niewolników i rozstrzygać je sumarycznie. Podanie czyli affidavit przynależnego właściciela lub wierzytelnych świadków, którzy według ustawy tego państwa, do którego należy niewolnik, są zaprzysiężeni, jest dostateczne do zatwierdzenia prawa własności i odstawienia niewolnika do tego dystryktu, z którego uciekł; ale w żadnym procesie lub indagacyi, nie może według tej ustawy, świadectwo podanego zbiega służyć za dowód. Ten, kto ułatwia ucieczkę niewolnika albo też schwyтaniu jego stawia przeszkody, skazany będzie na karę pieniężną do 1000 dolarów lub na sześciomiesięczne więzienie. Oprócz tego zapłaci jeszcze drugie 1000 dolarów partyi uszkodzonej. Na wierzytelne doniesienie nieobecnego oskarżyciela będzie pojmany niewolnik niezwłocznie do swego reklamanta odstawiony. Jeżeli umknie z więzienia, państwo, które mu uciec dało, zapłaci właścicielowi wynagrodzenie.

Hyszpania.

(Wiadomości bieżące z Madrytu.)

Madryt, 10. września. Powrót generała Narvaez, który d. dzisiejszego przybył do stolicy, unieważni jak się zdaje wszelkie pogłoski o modyfikacyach gabinetowych. Dowodem dobrej harmonii panującej w gabinecie jest to, że wszyscy ministrowie wyjechali na przeciw generała Narvaez w otwartych powozach czterokonnym.

Wybory na wyspach Balearskich, których rezultat dopiero dziś ogłoszono, przyczynią się do wzmocnienia partyi konserwacyjnej, wszyscy bowiem wybrani kandydaci należą do tej partyi.

Zdaje się pewną rzeczą, że królowa matka niepowróci przed końcem tego miesiąca do stolicy. W tym przeciągu czasu ukończone będą budowle, które przed wyjazdem swoim skutecznie kazała w swoim pałacu.

W tej chwili jest Madryt bardzo ożywiony. Można tu widzieć wielu cudzoziemców i znaczną liczbę artystów, między innymi bawią tu obecnie Ronconi i Monarri. Wkrótce spodziewana tu jest sławna śpiewaczka Paulina Garcia. Ci znakomici artyści mają występować w teatrze Circo.

— Jeden z dzienników wychodzących w Walencji zapowiada bliskie przybycie do Madrytu inżyniera francuskiego pana Ibri, i p. Berryer syna sławnego mowcy. Ci panowie przyjeżdżają z prośbą do królowej aby ich upoważniła do założenia kolei żelaznej z Walencji do Madrytu. Dla przeprowadzenia tego dzieła zgromadzili kapitał 100 milionów fran., do którego się przyczyniły najgłośniejsze domy handlowe w Europie. (Ind.)

Anglia.

(„Times o morskiej paradzie w Cherbourg. — Rząd Stanów zjednoczonych ma zamiar wspierać angielskie usiłowania względem przytłumienia handlu niewolnikami.)

Londyn, 10. września. Gazeta Times mówi z powodu morskiej parady w Cherbourg: „Na majestatycznym okręcie Valmy o 140 działach jest każda armata o połowę większa, niż działa angielskie, i tak sztucznie urządzona, że wielką tę maszynę może chłopek okrętowy ręką podnieść i spuścić. Nawet dwumasztowe okręta mają przeszło po sto armat, okręta Jemappes i Herkules mają po trzy maszty dawnej miary. Nawet nazwy, które dano okrętom, utrzymuje Times, że są z większym taktem obrane, niż w Anglii. — Podczas gdy nasza admiralicya plondruje mitologię starożytnego świata szukając imion dla parostatków angielskich, każdy wojenny statek francuski uwiecznia jedno z szczególniejszych odkryć umie-

jętności. Dotychczas sami tylko Francuzi oddają ten hołd umiejętnościom, gdyż obok Deskarta i Magellana widzimy nazwisko, którego ani w Sheerness ani w Portsmouth niepostrzeżesz — nazwisko Anglika Newtona. Również chwali Times grzeczność oficerów i gościną uprzejmość, z jaką każdy okręt odwiedzającym pokazywano. Na pokładzie admirałskiego okrętu grała nawet banda muzyczna na cześć Anglików: „God save the Queen!“ A co do szybkości żeglowania, odnieśli Francuzi już dawno w budowaniu okrętów palmę zwycięską.

Dziennik Londo New Price Courrent zapewniał niedawno, że rząd Stanów zjednoczonych zamysła wspierać angielskie usiłowania handlu niewolnikami. „Pewien Amerykanin“ potwierdza (w Morning Herald) tę wiadomość, donosząc: „Prezydent komitetu marynarki przemawia za bilem, który proponuje wysłać niejaką liczbę wojennych parostatków ku afrykańskiemu wybrzeżu dla przytłumienia handlu niewolnikami. Konkurencya wywołana na naszych targowicach przez cukier Brazylii, Kuby i Luzyany (mimo ochronnego cła 50pCt. za cukier z Luzyany), przynosi amerykańskim plantatorom wielką szkodę, a skoro moi ziomkowie przekonają się, że handel niewolnikami nie jest w ich interesie, nie wątpię, że mu wkrótce koniec położą. Spodziewamy się, że stronnicy wolnego handlu w Anglii, którzy życzą sobie, aby z afrykańskiego wybrzeża odwołano krążącą eskadrę, dla tego że jest nazbyt kosztowna, będą się cieszyć gdy usłyszą, że Ameryka razem z Anglią kosztu ponosić zamierza. Zresztą te koszty niewynoszą, jak utrzymywali fałszywie zwolennicy wolnego handlu pół miliona, lecz tylko 766.890 fun. szterlingów.“

(Wiadomości potoczne z Londynu.)

Londyn, 14. września. Książę Wellington powracał dnia wczorajszego z Dover. Będąc zaledwie ćwierć mili od zamku spłoszyły się konie na widok dzienników wystawionych na sprzedaż wzdłuż ulicy. Jeden koń zboczył z gościńca, a powóz wywrócił się na pochyły mur dwie stopy wysoki. Dwóch oficerów od marynarki, którzy stali w pobliżu pomogli księciu wysiąść. Szczęściem nie otrzymał książę żadnej kontuzyi, a powóz wnet ruszył pędem ku zamkowi Welmer.

Rząd hiszpański kupił w ostatnich czasach kilka paropływów w Anglii dla utrzymania za pomocą tych okrętów regularnej komunikacyi między Kadyxem a wyspą Kubą. Jeden z tych okrętów „Caledonia“, który dawniej utrzymywał komunikację między Stanami zjednoczonymi a Anglią, odpłynął dnia 13. września z Mersej do Kadyxu, gdzie jak słyszeć weźmie na pokład swój wojska, które ma przeprowadzić na wyspę Kubę.

Według wykazu stanu banku angielskiego z ostatniego tygodnia zmniejszyły się zapasy srebra i złota na dniu 7. września, w porównaniu z tygodniem poprzedzającym o 62.630 funt. szt. a wynosiły w ogóle 16.706.943 funt. szt.; banknoty w obiegu będące zmniejszyły się również o 201.160 funt. szterlin. a wartość ich wynosiła 19.481.585 funt. szt. (Ind.)

Francya.

(Depesza telegraficzna.)

Paryż, 18. września. Renta 5% 93.70; 3% 58.15. Sędzia indagacyi badał zerantów dziennikarskich o wypadki z 12. września. Od kilku dni szerzy się bardzo pogłoska o utworzeniu ministerstwa z lewej strony. (Oe. Cor.)

(Wiadomości o pojednaniu między obiema liniami Burbonów. — Nieporozumienie między ambasadorem francuskim a rządem Brazylii.)

Paryż, 15. września. Dzisiaj jestem wstanie, pisze korespondent dziennika Breslauer Zeitung, zbić zupełnie wiadomość dziennika „Siegle“ o pojednaniu między obiema liniami Bourbonów, i donieść, jak się właściwie cała rzecz ma. — Pan Salvandy, który z Wiesbaden udał się do Badenu, dowiedział się tam o śmierci Ludwika Filipa, jako też, że hrabia Chambord kazał za duszę jego odprawić mszę załobną. Poczem Salvandy odjechał natychmiast do Wiesbaden z powrotem, i przedstawivszy się hrabiemu, rzekł te słowa: „Książę, przychodzę w imieniu Francyi i z własnego popędu podziękować Ci za akt sprawiedliwości, któryś pod względem króla Francuzów wypełnił.“ Hrabia przyjął to uroczyste oświadczenie z wielką życzliwością, ale także z niejaką powściągliwością. Przypomniał panu Salvandy, że także w czasie katastrofy, w której książę Orleański zakończył życie, niezaniedbał objawić swego żelu nad tym nieszczęsnym wypadkiem. Dodał, że go mocno zasmuciła śmierć Ludwika Filipa (jak utrzymują, miał powiedzieć „króla Ludwika Filipa.“) Poczem pan Salvandy zawołał: „Czy upoważniasz mnie Wasza książęca Mość zanieść te słowa miłości królowej Francuzów?“ Hrabia odpowiedział, że jego krewna Marya Amalia (i tu twierdzą, że książę dodał wyraz „królowa“) jest święta, która posiada szacunek całego świata, i że szczęśliwym się czuje, że jej może przesłać dowód swojej sympatyi. Pan Salvandy zapytał dalej: „Czy nie przesyłasz Wasza książęca Mość także uprzejmego słowa dla swych kuzynów?“ Książę zdawał się namyślać, a nakoniec odpowiedział nieco zmieszany, ponieważ jego kuzynowie nie mu nie kazali powiedzieć, przeto i on ze swojej strony nie ma im także nie do powiedzenia, ale pomimo to przekonany jest, że żaden z nich niewątpli o przywiązaniu do wszystkich członków rodziny Orleańskiej.“ — Pan Salvandy odjechał, i zeszedł się w Dover z panem Guizot, Duchatel i Montebello. — Oznajmił im, że do Clarmont wiezie szczęście Francyi.

Przyjęcie w Clarmont było ozięble. Z tem wszystkiem krok hrabi Chambord był dość szlachetny, i familia Orleańska nie miała przyczyny być na to obojętną. Familia zebrała się razem i postanowiła przesłać hrabiemu Chambord urzędową notyfikację o śmierci

króla. Pan Salvandy otrzymał polecenie zawieźć tę notyfikację do Frohsdorf. — Oto cała prawda o zbliżeniu się, jakie ostatnimi czasami zaszło między obiema familiami. Ani mniej ani więcej.

Konzul francuzki w Fernambuc (Brazylii) miał w skutek nieporozumienia z rządem Brazylijskim zwinąć swoje chorągiew i oddać tamtejszych Francuzów pod opiekę angielską.

(Wiadomości bieżące z Paryża.)

Paryż. Ludwik Napoleon dowiedziawszy się o zaszłych za przybyciem jego prowokacjach ze strony Bonapartystów, okazał słusne oburzenie z tego powodu i oświadczył wręcz, że najstosowniej byłoby wypadek ten w urzędowy sposób dezawuować. Kilku ministrów sprzeciwiło się zdaniu temu tą uwagą, że tego uczynić niepodobna, ponieważ przeto samo użyłoby się wspomnianym scenom niejako urzędowej barwy; dlatego lepiej będzie ignorować zupełnie tę przesadzoną gorliwość Decembrystów. — Jenerał Changarnier otrzymał dziękczynne pismo za odprawienie mszy żałobnej w Tuileryach od familii Ludwika Filipa. — Margrabia Persygnny przybył tu jako oddawca promemoria w sprawie księstwa Neuenburga; Prusy niechęć działać pierwej, dopokąd ze strony Francji stanowczą odpowiedź nienadejdzie; dotychczas więc były wszelkie doniesienia w tej mierze zapospieszne. Persygnny otrzymał teraz nowy order, wielki krzyż Dannebrogu. — Pomiedzy licznymi dziś pogłoskami w Paryżu zdaje się być najważniejszą pogłoską o zlanu się obu linii Burbonów. Niektórzy utrzymują, że „Siecle“ dobrze jest zawiadomiony o tém, i że zjednoczenie to jest już niezaprzeczonym faktem. — Minister spraw wewnętrznych udzieli komisji odroczenia żądane objaśnienia o towarzystwie „Dix Decembre“ dopiero we czwartek 19go b. m.

Szwajcarya.

(Projekt względem zniesienia zakazu mieszanych małżeństw.)

Rada federacyjna przedłoży federacyjnemu zgromadzeniu następujący projekt względem zniesienia zakazu mieszanych małżeństw: Art. 1. Żaden kanton nie może wzbraniać zawarcia małżeńskiego związku z tego powodu, że nowożeńcy do różnych chrześcijańskich wyznań należą. Art. 2. Nie można przeto z namienionego powodu odrzucać prośby o promulgację takiego małżeńskiego związku, i należy ją albo przez duchowną albo przez świecką władzę wykonać. Art. 3. Jeżeli w skutek zapowiedzi nie okaza się żadne inne przeszkody, albo jeżeli takowe w prawny sposób są usunięte, należy wydać pozwolenie do kopulacji. Art. 4. Jeżeli kościelne zaślubienie przepisane jest w kantonie, do którego oblubieniec jako obywatel należy, wolno jest nowożeńcom kazać je wykonać katolickiemu lub protestanckiemu księdzu wewnątrz lub po-za obrębem kantonu. Art. 5. Na pozwolenie do promulgacji lub kopulacji mieszanego małżeństwa nie można kłaść warunków, jakim inne małżeństwa nie podlegają. Art. 6. Względem religii, w której mają być wychowane dzieci z mieszanego małżeństwa, rozstrzyga wola ojca, jeżeli małżonkowie dobrowolną lub pisemną ugodą w tej mierze niezadysponowali. Art. 7. Sprzeciwiające się tej ustawie postanowienia zaprowadzonych w kantonach praw małżeńskich wychodzą niniejszem z mocy obowiązującej. Art. 8. Rada federacyjna ma polecenie wykonać tę ustawę.

Włochy.

(Depesza telegraficzna.)

Turyń, 16. września. Wczoraj skonfiskowano znów „Opinione.“ — „Gazetta piemontese“ zbija urzędownie doniesienie o zaszłych w Cagliari krwawych zatargach; batalion genuński wyprawiono tam przedtem jeszcze. Arcybiskup tamtejszy ma być aresztowany. (O. C.)

(Postępowanie pana Pinelli w Rzymie.)

Turyń. Ministerium sardyńskie zdaje się być niebardzo kontente z postępowania pana Pinelli. Szczególnie gani ono bardzo przedłużenie układów, kiedy Papież stanowczo się wzbraniał przyjąć go w urzędowej audyencji.

Wychodzący w Turyń „Croce di Savoia“ sądzi, że odwołanie pana Pinelli niepodlega już żadnej wątpliwości. Przez wystawienie jego do Rzymu dała Sardynia dowód, że byłaby skłonna do spokojnego załatwienia tych nieporozumień. Wszelako Rzym się wzbraniał wysłuchać delegowanego Piemontu, dlatego też będzie on sam odpowiedzialnym za wszelkie następstwa. „Opinione“ zarzuca prezydentowi ministrów d'Azeglio, że honor Piemontu naraził na niebezpieczeństwo, ponieważ wysłał pana Pinelli do Rzymu niebędąc pewnym tego, czyli tam należycie przyjętym zostanie.

(Pochód Papieża do kościoła S. Maria del Popolo.)

Rzym. 8go b. m. udał się Papież wedle zwyczaju do kościoła S. Maria del Popolo. Jak świetnie obchodzono ten pochód w roku 1847! A dzisiaj! Ulice były próżne, okna po największej części pozamykane; żadnego „Eviva“ niesłyszano. Zachowanie się Rzymian zrobiło widocznie przykre wrażenie na Papieżu; z pochyloną głową jechał on pustymi ulicami. (Austr.)

(Wiadomości bieżące z Florencji.)

Florence, 11. września. „Conservatore costituzionale“ umieścił dziś list sławnego Romagnoli, w którym tenże jedno z dzieł swoich (o naukach) poświęca misyonarzom alberoniańskiego kolegium w Piazeney, dla okazania wdzięczności swej za odebrane w zakładzie tym wychowanie. — Wczoraj przyjmował Wielki książę pana Campbell Scarlett, posła angielskiego w Toskanii na miejscu zmarłego ministra Sir Hamilton, w osobnej audyencji. — Z powodu śmierci exkróla L. Filipa, wuja wielkiego księcia i wielkiej księżny, przydzielił dwór tutejszy pięcioletniową żałobę.

(Wiadomości potoczne z Rzymu.)

Rzym, 8. września. Korespondent dziennika „Vero amico“ utrzymuje na pewno, że wkrótce nastąpi tu zmiana ministeryalna. — Francuskiego oficera pana Fauchon, którego kardynał Antonelli oskarżył, że znanego rzymskiego komisarza barykad bronił przed indygnującą go komisją wojskową, a potem w Civitavecchia go odwiedzał, oddalono najpierw od służby, a potem odjęto mu jego rangę. — „Conserv. const.“ opowiada, że Pinelli, który już miał zamiar wyjechać z Rzymu, przedłużył tam pobyt swój w skutek wezwania Ojca Świętego. (L.)

(Żałoba za s. p. króla Ludwika Filipa. — Kuzyn margrabi d'Azeglio zaślubił z córką lorda Minto.)

Turyń, 13. Na doniesienie ze strony księcia Nemours o śmierci swego ojca i króla Ludwika Filipa, kazał król sardyński przywdziać na swoim dworze 30dniową żałobę poczynającą się z 12. b. m. — Kuzyn margrabiego d'Azeglio mianowany niedawno temu posłem sardyńskim w Londynie pojąć ma w małżeństwo jedną z córek lorda Minto zostającego w bliskim pokrewieństwie z lordami Russel i Palmerston tudzież z Sir Ralph Abercromby. Związek ten przyczyni się ze wszech miar do uświetnienia jego stanowiska w Londynie, i do utrwalenia przyjaznych stosunków między Sardynią a Anglią.

(Rozporządzenia ministeryalne.)

Rzym, 11. „Giornale di Roma“ przytacza dwa rozporządzenia ministeryalne. Organizacja ministerium nastąpiła na mocy papieżkiego motuproprio z 12. września 1849; mianowana zaś drugiem rozporządzeniem rada państwa (consiglio di stato) składać się ma z 9ciu stałych a 6 nadzwyczajnych radców. Przydywać w tem zgromadzeniu będzie zawsze kardynał prezydent ministrów. Rozporządzenia te są z dnia 10. września r. b. a podpisane przez kardynała Antonelli. Włoskie dzienniki umieściły najprzód całą osnovę obu rozporządzeń bez żadnych własnych uwag. „Statuto“ przyrzeka wyjawiać zdanie swe w tej mierze, chociaż zdaje się tego niepojmować, czyli w skutek tej organizacji ministerium i rady państwa uczyniono już zadość wszystkim obietnicom zawierającym się w motuproprio z dnia 12. września r. b. Jakoż duch nieukontentowania przebiega się i z innych radykalnych dzienników, a mianowicie podpada okoliczność ta dość powszechnej naganie, iż najwyższe urzędy administracyjne znów tylko samymi księżami obsadzono. (O. C.)

Niemce.

(Sejm w Hessen-Darmstadt. — Wypadki wojenne po tamtej stronie rzeki Eider.)

Sejm w Hessen-Darmstadt skończy się zapewne niedługo tak samo jak inne sejmy. W tym samym czasie, gdy minister finansów zaproponował prorogację ustawy finansowej aż do końca r. b. przedłożył deputowany Lehne wniosek, aby izba środków rządowe przeciwstawił się, przystąpienie rządu do unii, jego ograniczenie zgromadzeń ludowych, rozwiązanie ostatniego zgromadzenia stanów, wydanie ustawy wyborowej, utworzenie drugiego okręgu rządowego w Rheinhessen, jego udział w radzie ściślejszej, dymisyonowanie zasłużonych nauczycieli, wydalenie obywateli heskich z innych gmin itd. — w ogóle 14 punktów — ogłosiła za przeciwnie konstytucji, a zarazem odmówiła ministerstwu, które owe czyny albo same spełniało, albo przynajmniej za dobre uznawało, środków do dalszego rozwijania tej niekonstytucyjnej czynności. Wniosek ten odesłano do wydziału finansowego.

— Wypadki wojenne po tamtej stronie rzeki Eider były, jak się pokazuje teraz, tylko utarczkami rekognoscyjnymi; pierwsze doniesienia telegraficzne o postępie armii szlezwig-holsztyńskiej ku Ekenfoerde i późniejszym ich odwrócie, wystawiły całą sprawę tę w zupełnie innem świetle. Inne zaś pogłoski rozszerzane kilkakrotnie o rozpoczętej już bitwie powszechnej, niepotwierdziły się dotąd. (Austria)

(Zamierzony wielki manewr wzdłuż brzegów Dunaju)

„Regensburger Ztg.“ donosi o zamierzonym wielkim manewrze wzdłuż brzegów Dunaju od Ulm aż ku Regensburgowi, mającym odbyć się tej jeszcze jesieni. W tej mierze ściągnięto garnizony z Mnichowa, Augsburga, Nowego Ulmu, Regensburgu itd. Szef jeneralnego sztabu kwaterymistrzowski znajduje się z kilkoma oficerami już na miejscu dla zajęcia się planem do tej manewry.

(Rozporządzenie znoszące zasadniczą ustawę państwa Szweryn.)

Szweryn, 16. września. Dziennik urzędowy zawiera rozporządzenie względem zniesienia zasadniczej ustawy państwa z 10go października 1849, i rozporządzenie względem uchylenia stanowej konstytucji z tej samej daty. Rozporządzenie to brzmi:

Fryderyk Franciszek, z Bożej łaski, Wielki Książę Meklenburski, Książę Wendów, Szwerynu i Ratzeburga, także Hrabia Szweryński, Pan krainy Rostok i Stargard itd. W wykonaniu publikowanego Naszem rozporządzeniem z dnia dzisiejszego wyroku rozjemczego sądu, któryśmy dla rozstrzygnięcia prawnego stanu konstytucji z 10go października postanowili, rozporządzamy jak następuje: 1) publikowana na dniu 10. października 1849 zasadnicza ustawa dla Wielkiego księstwa, równie jak na mocy jej zaprowadzone zastępstwo kraju zostają niniejszem zniesione i wychodzą z dniem dzisiejszym z mocy obowiązującej. 2) Uwalniamy niniejszem Naszych urzędników i poddanych od przyjętych względem namienionej konstytucji zobowiązań. 3) Rozporządzenie z 10. października 1849 względem zniesienia konstytucji stanowej (nr. 20. urzędowego tygodnika z roku 1849), wyjmuje się niniejszem z mocy obowiązującej. Dano przez Nasze ministerium, Szweryn 14. września 1850. Fryderyk Franciszek. Hr. Bülow. Schröter. Brock.

(Wiadomości bieżące z Szweryna.)

Szweryn, 15. września. Dwór wielkiego księcia wyjedzie jutro do Ludwigslust.

Tutejsze wojsko, które dziś miało odejść z urlopem, otrzymało nagle rozkaz pozostania na załodze. Sądzą, że ten rozkaz wydano z powodu niepokoju w Hessyi elektoratnej; zdaje się jednak, że się do tego więcej przyczyniły stosunki meklenburskie.

Dziś przybędzie do Ludwigslust oddział 150 pruskich huzarów i tam przenocuje.

Wyrok sądu rozjemczego zapadł przeciw zasadniczej ustawie państwa. Dziennik rządowy ogłosi jutro proklamacyę wielkiego księcia tyczącą się tej sprawy.

(D. R.)

(Jenerała Willisen rozkaz do armii.)

Kiel. Dnia 13. września wyszedł następujący rozkaz do armii:

Główna kwatera Schulendamm.

„Dziękuję armii za okazaną w dniach 12. i 13. b. m. wytrwałość i waleczność. Wszystkie wojska, które miały udział w boju, dopełniły swej powinności; tym sposobem stała się armia coraz zdolniejszą do wojny. Nieobeszło się w tych dniach bez bolesnych strat, pierwszy batalion ucierpiał najwięcej przez waleczny atak na przyczółek mostu w Missunde. Osiągnęliśmy, czegośmy chcieli, śmiała operacyą, która nieprzyjaciela miała wywabić z pozycyi w Szlezwigu, podaliśmy mu pod najpomyślniejszymi warunkami sposobność do bitwy w czystym polu, zburzyliśmy jego szaniec i obozy na wschodniej stronie od Eckernförde, Helm, Kochendorf i Hummelfeld, pokazaliśmy mu, że niejest tak dalece panem w Szlezwigu jak nim się być mniema. Oczekuję raportów wojskowych do wynagrodzenia odznaczającej się waleczności promocyami.

Komenderujący jenerał Willisen.” (D. R.)

(Wiadomość z widowiska wojny szlezwigo-duńskiej.)

Rendsburg, 15. września. Armia zajęła znowu dawne stanowiska swoje; na tem skończyła się cała wyprawa ostatnia. Strata o wiele jest znaczniejsza niż z początku mniemano; w ogóle wynosi ona przeszło 250 a może i 300, pomiędzy którymi 5 oficerów, jeden zabity a reszta ranni. Wszelako cel tej operacyi został w istocie osiągnięty. Gdyby Duńczycy byli zaatakowali, byłoby niezawodnie przyszło do bitwy. Nasi znają teraz dokładnie siłę i pozycyę armii nieprzyjacielskiej tak z prawego jak z lewego skrzydła, a nawet i w centrum powiodło im się dość dokładnie rozpoznać stanowisko nieprzyjacielskie, które jest bardzo korzystne.

(D. R.)

(Kurs giełdy berlińskiej z 18. września.)

Dobrowolna pożyczka 106³/₄ L. Oblig. długu pań. 85⁵/₈ L. Akcyę bank. 97³/₄. Pols. listy zast. 96¹/₈ L. Pols. 500 — 81⁵/₈; 300 — 137¹/₄ L. Frydrychsдоры 13¹/₁₂. Łune złoto za 5 tal. 11³/₈.

Dania.

(Wiadomość z widowiska wojny.)

Na boju Szlezwigo-holsztyńskim znów spokojnie, a po wszczętej dnia 12go walce nie przyszło do dalszej rozprawy. Zdaje się, iż zamierzono tylko wielkie rekognoskowanie, po którym cofnęły się obie armie i zajęły dawniejsze swe stanowiska. Z powodu bombardowania ucierpiał miasto Eckernförde znacznie, mianowicie od strony morza; również i okręt „Gefion“ stojący w tamtejszej zatoce otrzymał kilka celnych postrzałów działowych.

(Ogłoszenie nadzwyczajnego komisarza w księstwie Szlezwig.)

Kopenhaga, 14. września. Dnia 7. b. m. wydał nadzwyczajny komisarz rządowy w księstwie Szlezwig, p. Tillisch, ogłoszenie, mocą którego dnia 7. października r. b. zniesiona będzie linia cłowa między Jutlandyą a Szlezwigiem, i zaprowadzone będą podatki wódczane (jak w Danii).

(D. R.)

Tureya.

(Trzęsienie ziemi w Belgradzie. — Podróż panującego księcia Serbii z podróży inspekcyjnej.)

Belgrad, 7. września. 1go września o godzinie 10 minut przed 4tą dało się u nas czuć lekkie wstrząśnienie ziemi, które jednakże szczęśliwie przeszło. — Po 11tej zapowiedziały nam wystrząsy armatnie szczęśliwy powrót panującego księcia Serbii z podróży inspekcyjnej w wewnątrz kraju. Podróż tę przedsięwziął książę głównie dlatego, aby się zrobić popularnym pomiędzy mieszkańcami wewnątrz kraju, albowiem pewne stronnictwo zdaje się potajemnie pracować nad zmianą rządu i mieć na celu zaburzenie, którego ofiarą ma paść książę Aleksander. Jeszcze w zeszłą wielkanoc oczekiwano z wielką niespokojnością tego wybuchu; wszelako przybycie nowego baszy i mianowanie księcia Aleksandra baszą o trzech buńczukach z obietnicą Sultana, iż w każdej potrzebie z jak największą siłą w pomoc mu pospieszy, zniweczyły te plany. — 4go popołudniu zastrzelił granicznik austriacki natrętnego Turka. Dwóch Serbów i jeden Turek płynąc czołnem wzdłuż rzeki Sawy, zbliżyli się zanadto do brzegu austriackiego. Siraż krzyknęła dwa razy „Nazad!“. Serbowie chcieli usłuchać, lecz Turek opierał się, poczem żołnierz dał ognia i zabił Turka. Trupa zaniesiono do baszy, lecz nieśłychać już nie o tem.

(Pr. Z.)

Chiny.

(Wiadomości potoczne z Hongkong.)

Hongkong, 24. lipca. Komodore Kunka, gubernator w Makao, umarł nagle dnia 7. b. m., z której przyczyny przerwano negocyacye z Portugalią względem Makao. — Królewski paropływ „Rejnard“ powrócił z Peiho, oddawszy tam depesze dla cesarza. Pomiedzy załogą stojących tu paropływów i żołnierzami pułku 59. panują różne choroby. — W Hongkong i w Kantonie odbyły się liczne zgromadzenia w zamiarze wysłania wyrobów krajowych na londyńską wystawę. Wysłanie północno amerykańskiego okrętu z poselstwem do dworu w Siam nie odniosło spodziewanych skutków co do ułatwienia handlowych komunikacyi.

(Austria.)

Wiadomości handlowe.

(Ceny targowe w obwodzie Kołomyjskim.)

Kołomyja, 18. września. Na targach w Kołomyi, Sniatynie, Kuttach i Obertynie sprzedawano w pierwszych 14 dniach bieżącego miesiąca w przecięciu korzec pszenicy po 16r.—13r.17k.—14r.20k.—15r.; żyta 11r.—9r.2k.—10r.15k.—10r.; jęczmienia 6r.30k.—6r.12k.—7r.55k.—7r.30k.; owsa 4r.—5r.12k.—5r.5k.—3r.45k.; hreczki 7r.30k.—6r.—0—6r.15k.; kukurudzy 7r.30k.—6r.17k.—7r.7k.—6r.15k.; kartofli w Kołomyi i Obertynie po 5r. Cetnar siana 1r.50k.—0—4r.—2r.5k.; wełny 237r.30k.—0—50r.—0; nasienia koniczy tylko w Kołomyi 100r. Za sag drzewa twardego płacono 12r.30k.—46r.—13r.20k.—10r.; miękkiego 8r.—35r.—11r.40k.—7r.30k. — Funt mięsa wołowego kosztował 7k.—8¹/₂k.—8k.—8¹/₂k. i garniec okowity 4r.30k.—3r.40k.—4r.32k.—2r.25k. w. w.

Kurs lwowski.

Dnia 23. września.

W monecie konwencyjnej.

	gotówka		towarem	
	złr.	kr.	złr.	kr.
Dukat holenderski	5	26	5	30
Dukat cesarski	5	31	5	33
Półimperya zł. rosyjski	9	28	9	31
Rubel fr.	1	50	1	51
Talar pruski	1	41	1	42
Polski kurant i pięciozłotówk.	1	21	1	22
Galicyjskie listy zastawne za 100 złr.	94	35	94	58
Galicyjskie listy zastawne w kasie Tow. Kredyt.	95	30	96	—

(Kurs wekslowy wiedeński z 18. września.)

Amsterdam 161¹/₂ l. 2. m. Augsburg 117¹/₄ p. uso. Frankfurt 117¹/₄ l. 3. m. Genua 136¹/₂ p. 2. m. Hamburg 173 l. 2. m. Liworno 115 p. 2. m. Londyn 11.39 p. 3. m. Medyolan —. Paryż 138³/₄ l. 2. m. Agio dukata ces. 23¹/₄. Napoleondor 9.21. Szufryn, 16.15. Agio srebra 16³/₈.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 21. września. Hr. Starzyński Michał, z Olejowa. — Hrabina Cettner Elżbieta, z Podkamienia. — P. Malczewski Henryk, z Gniłowód.

Dnia 22. września. Książę Lubomirski Adam, z Krakowa. — Hr. Rozwadowski Władysław, z Rajtarowic. — PP. Jazwiński Aleksander, z Krakowa. — Rubczyński Maurycy, z Popowic. — Ujejski Adolf, z Lubszy. — Wiśniewski Ludwik, z Putiatycz. — Hausner Otto, z Rajtarowic. — Sozański Antoni, z Torhanowic. — Łucki Józef, z Sarny.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 21. września. PP. Bystrzanowski Leopold, do Makuniowa. — Stanek Józef i Wacław, do Wiszenki. — Kielanowski Tytus, do Żelechowa. — Rosnowski Franciszek, do Tartakowa. — Strzelecki Jan, do Kulikowa. — Smarzewski Seweryn, do Falkowic.

Dnia 22. września. Hr. Starzyński Stanisław, do Derewni. — PP. Głogowski Antoni, do Bojańca. — Szezyński Kajetan, do Żółkwi.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 21. i 22. września:

Pora	Barometr wmiarze wied. sprowadzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Sredni stan tem- peratury do g. 6. zr.	Kierunek i siła wiatru	Stan atmosfery
6 god.zr.	28 2 3	+ 6,8°	+ 18°	połud.-wschodni	pochm. ☉
2 god.zr.	28 2 5	+ 16,5°	+ 6,6°	wschodni	pogoda
10 g. w.	28 2 7	+ 11°		—	pochm.
6 god.zr.	28 2 8	+ 8°	+ 14°	połud.-wschodni	”
2 god.zr.	28 2 9	+ 14°	+ 7,4°	wschodni	” ☉
10 g. w.	28 2 2	+ 10,5°		—	”

T E A T R.

Dziś: na dochód J. Panny Heigel dramat niem.: „Der Glöckner von Notre-Dame.“

Jutro: opera niem.: „Die Königin von Leon.“

We środę: melodramat polski: „Precjoza.“

Subskrypcya na Kraków w Redakcyi gazety lwowskiej, ulica niższa Ormieńska Nr. 347.

Główny Redaktor **M. Srzeniawa Sartyni.**

Z c. k. galic. Drukarni rządowej.